

Tämä on rinnakkaistallennettu versio alkuperäisestä julkaisusta.

Tämä on julkaisun kustantajan pdf.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Scheinin, M. & Konst, T. 2019. Muuttuva työ ilmastonmuutoksen aikana – näkemyksiä ja ideoita. Talk-verkkolehti, Puheenvuoroja 24.9.2019.

URL: <https://talk.turkuamk.fi/puheenvuoroja/muuttuva-tyo-ilmastonmuutoksen-aikana-nakemyksia-ja-ideoita/>

Kaikki julkaisut Turun AMK:n rinnakkaistallennettujen julkaisujen kokoelmassa Theseuksessa ovat tekijänoikeussäännösten alaisia. Kokoelman tai sen osien käyttö on sallittu sähköisessä muodossa tai tulosteena vain henkilökohtaiseen, ei-kaupalliseen tutkimus- ja opetuskäyttöön. Muuhun käyttöön on hankittava tekijänoikeuden haltijan lupa.

This is a self-archived version of the original publication.

The self-archived version is a publisher's pdf of the original publication.

To cite this, use the original publication:

Scheinin, M. & Konst, T. 2019. Muuttuva työ ilmastonmuutoksen aikana – näkemyksiä ja ideoita. Online Magazine Talk, Comments 24.9.2019.

URL: <https://talk.turkuamk.fi/puheenvuoroja/muuttuva-tyo-ilmastonmuutoksen-aikana-nakemyksia-ja-ideoita/>

All material supplied via TUAS self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

Minna Scheinin

Koulutuspäällikkö, Koulutuksen kehittäminen, Turun ammattikorkeakoulu

Taru Konst

yliopettaja, erityisasiantuntija, Turun ammattikorkeakoulu

Muuttuva työ ilmastonmuutoksen aikana – näkemyksiä ja ideoita

Avainsanat: [ilmastonmuutos](#), [kiertotalous](#), [työelämä](#), [vastuullisuus](#)

Korkeakoulut haluavat vaikuttaa nuorten mahdollisuuksiin kehittää tietoisuuttaan ja reagoida kestäväen tulevaisuuden puolesta. Aihe on mitä ajankohtaisiin, ja siksi korkeakouluissa haetaan kiinnostavia foorumeita keskustella kestävästä tulevaisuudesta sekä keinoja tarttua asiaan jokapäiväisessä työssä ja koulutuksessa.

Hämeen ammattikorkeakoulun henkilöstölle toteutettu teemaseminaari osoittaa, että henkilöstö on motivoitunut huomioimaan ilmastonmuutoksen haasteita omassa työssään ja ideoimaan toimenpiteitä muutoksen aikaansaamiseksi.

Työelämä muutoksessa

Digitalisaation ja tekoälyn sekä väestön ikääntymisen lisäksi myös ilmastonmuutos vaikuttaa työelämään monin tavoin. Kun pyrimme hiilineutraalisuuteen, on resursseja käytettävä tehokkaammin, mikä johtaa uusiin liiketoimintamalleihin ja työtehtäviin. Energiasektorin uudistukset, uudet teknologiat ja resurssien tehokkaampi käyttö voivat olla sekä ilmastonmuutosta hillitseviä, taloudellisesti kannattavia kuin työllisyyteen positiivisesti vaikuttavia ratkaisuja.

Kiertotalous luo todennäköisesti uusia työtehtäviä, ja monet toimialat saattavat muuttua nykyistä työvoimavaltaisemmiksi. Robottien ja tekoälyn pelätään vievän työpaikkoja, mutta ne tuskin voivat korvata ihmisiä töissä, joissa tarvitaan luovuutta, inhimillistä kosketusta tai taitoa toimia monimutkaisissa muuttuvissa tilanteissa.

Tiukentuvan ympäristölainsäädännön on myös pelätty vähentävän työtä. Toisin on kuitenkin käynyt: esimerkiksi Suomessa tiukentunut laki on luonut uusia kestäviä innovaatioita, ja ympäristötekniikka-alan liikevaihto on jopa ohittanut metsä- ja paperiteollisuuden liikevaihdon.

Muuttuva työ edellyttää talousjärjestelmien ja elintapojen uusiutumista, joka perustuu energiaa ja resursseja säästävään hyvinvointiin. Poliittisen päätöksenteon tulisi kehittää työtä suuntaan, joka luo lisää hyvinvointia ja käyttää vähemmän resursseja. Myös sellaisen työn arvostuksen, joka huolehtii ihmisistä ja luonnosta, tulisi nousta; merkityksettömien ja jopa haitallisten töiden vähennyttävä.

Ilmastonmuutos voi muuttaa työtä positiiviseen suuntaan. Voimme joutua vähentämään kulutustamme, mutta saada tilalle paljon hyvää, esimerkiksi terveellisemmän ruokavalion, enemmän yhteisöllisyyttä ja mielekkäämpiä työtehtäviä.

Miten AMK-henkilöstö kokee voivansa vaikuttaa kestäväen tulevaisuuteen?

Yllä oleviin näkökulmiin nojaten toteutimme erään ammattikorkeakoulun henkilöstöpäivässä keskustelevan seminaarin, jossa osallistujia oli noin 250. Esityksemme päätteeksi osallistujat kirjjasivat ylös ajatuksiaan, miten he kokevat voivansa vaikuttaa kestäväen tulevaisuuteen omassa työssään ja koulutuksen kehittämisessä.

Konkreettisenä kysymyksenä oli muun muassa, mitä voin tehdä huomenna toisin? Saimme yhteensä yli 100 vastausta, jotka jaottelimme neljään eri kategoriaan. Oli kiinnostavaa huomata, että vaikka muutamat kommentit liikkuvat hyvin yleisellä tasolla, osallistujat ehdottivat myös hyvin konkreettisia toimenpiteitä.

Yleisen tason ideoita tuli runsaasti:

- Opettajilla nähtiin olevan merkittävä rooli ja vastuu ilmastonmuutosaiheen osalta.
- Opettajille tulisi myös tarjota lisätietoa ja koulutusta, miten parantaa tietoisuutta ja asenteita ilmastonmuutoksesta sekä miten hillitä ilmastonmuutosta.
- Opiskeluun ja työntekoon toivottiin mielekkäitä ratkaisuja.
- Kestävien vaihtoehtojen tulisi olla helppoja ja saavutettavia.

Osallistujat näkivät ammattikorkeakoulunsa toiminnassa paljon kehitettävää. Askeleen helpommin arkipäivään vietäviksi tuli ehdotuksia muun muassa seuraavista:

- jätteiden lajittelusta toimipisteissä
- tilojen paremmasta hyötykäytöstä
- paperisista lomakkeista luopumisesta ja paperin kulutuksen vähentämisestä
- sekä ruokahävikin pienentämisestä.

Henkilöstölle toivottiin yhteisiä pelisääntöjä kulutuksen vähentämiseksi yleisesti, sekä kestävän kehityksen asiantuntijoille toivottiin suurempaa roolia koko organisaation tasolla edesauttaa ymmärryksen lisääntymistä.

Kolmanneksi kategoriaksi muodostuivat toimet, jotka liittyvät opetussuunnitelmien ja opetusmetodien kehittämiseen. Osallistujat ehdottivat muun muassa seuraavia asioita otettavaksi huomioon opetussuunnitelmissa:

- Opetussuunnitelmien sisältöihin kytkettävä mukaan ilmastonmuutosaihe.
- Etenkin ympäristöasioiden integroiminen varmistettava kaikissa koulutuksissa.
- Kiertotalouden opetuksen ja tutkimuksen lisääminen.
- Ympäristösuojelukurssin sisällyttäminen rakennustekniikan opetussuunnitelmaan.

Lisäksi ilmastonmuutosta ja kestävyyskriisiä tulisi aiheena keskusteluttaa opiskelijoiden kanssa punaisena lankana läpi koko opetussuunnitelman. Opetusmetodeihin ehdotettiin lisää verkko-opetusta, sähköisten materiaalien käyttöä, kirjojen kierrätystä sekä opiskelijaprojektien toteuttamista cleantech-yritysten kanssa.

Lopuksi kirjattiin muutamia ehdotuksia hyvin konkreettisiksi toimenpiteiksi, joihin tulisi heti tarttua. Jokaisen yksikön tulisi listata konkreettiset ympäristöteot, jotka otetaan osaksi jokapäiväistä toimintaa. Näihin voisi kuulua esimerkiksi paperittomuus, liharuokien poistaminen ruokalan tarjonnasta sekä turhien pakkausten vähentäminen, matkustamisen vähentäminen kumppanikorkeakouluihin, etätyön lisääminen sekä kokosten järjestäminen verkossa, sekä junalla matkustavien vaihto-opiskelijoiden stipendien kasvattaminen.

Vastuu sekä yksilöllä että organisaatiolla

Seminaarin tuotokset osoittavat, että koulutushenkilöstöllä on paitsi kiinnostusta, myös paljon ideoita kestävän tulevaisuuden huomioimiseksi omassa työssään ja työyhteisössään. Avoimiksi kysymyksiksi jäivät vastuu ja toteutus: miten organisoida ideoiden eteenpäin vieminen ja toteutus? Miten saada todellista muutosta aikaan?

Toteutus lähtee yksilöistä ja oikeanlaisesta asenteesta ja motivaatiosta. Koulutusorganisaation vastuulla on luoda sellaiset olosuhteet ja ilmapiiri, että muutos on mahdollista ja toivottavaa. Muutos vaatii myös päätöksentekoa ja yhteistyötä kaikkien tahojen kesken. Ammattikorkeakoululla on mahdollisuus ja velvollisuus toimia arvojohtajana ja vaikuttaa muutokseen kohti kestävää tulevaisuutta.

Kuvat: Minna Scheinin

Lue myös:

[Turun ammattikorkeakoulu ilmastotalkoissa](#)

Kuuntele Talk-podcastit:

[Energiamurros muuttaa tapamme tuottaa ja jakaa energiaa](#)

[Tekstiilien kiertotalous: Mitä pitäisi tehdä kasvaville tekstiilijätevuorille?](#)

24.09.2019

